

Obsah

Predhovor k slovenskému vydaniu	7
--	----------

1. Znamená	11
-----------------------------	-----------

Začarované kolesá — Podobizne, ktoré vzbudzujú strach —
Látka ako osobnosť — Jednota života — Vesmír, skrútený
do kľbka — Film je nielen nástrojom umenia, ale aj filozofie.

2. Klamná záměna súvislosti za nesúvislosť	16
---	-----------

Istý druh zázraku — Prvý zjav: súvislosť smyslová — Druhý
zjav: nesúvislosť vo vedách prírodných — Tretí zjav:
súvislosť matematická — Preměna nesúvislosti na súvislosť,
popieraná Zenonom a uskutočnená kinematografiou — Súvislo-
sti sa rodí z nedostatkov zraku — Je nesúvislosť realitou ne-
skutočnej súvislosti? — Nesúvislosť ako klamné zdanie sú-
vislosti — Ak človek svojimi smyslami je schopný vnímať
nesúvislé ako súvislé, stroj naproti tomu „vymyslí“ si súvis-
losť ľahšie ako nesúvislosť — Súvislosť ako skutočná podsta-
ta umelej nesúvislosti — Skutočnosť ako súhrn neskutočností

3. Čas nečasový	25
----------------------------------	-----------

Učenie perspektíve — Stroj, ktorý myslí v čase — Rozmery
priestorové — Rozmer časový — Čas je pomer v priestore —
Rozmer štvrtý či prvý? — Jednotlivé časy sú miestne, a ne-
majú spoločnej miery — Čas nepozostáva z času —

4. Ani duch ani hmota	34
--	-----------

Meranie boha? — Zrýchľovanie času oživuje a zduchovňuje
— Spomaľovanie času umŕtvuje a zhmotňuje — Život ako
časový klam — „Samočinné zrodenie“ zo zmeny času —
Duša, rozumovosť, pud: funkcie a fikcie menlivého faktora
času — Hranice, ktoré vymedzujú zrejmu pravdu — Ale aj
telo sa hlási o slovo —

5. Náhodný determinizmus a determinovaná náhoda	44
--	-----------

Anarchia ducha a poslušnosť hmoty — Náhoda ale je výsled-
kom nedostatočného určenia, ale naopak, vyplýva z prílišné-
ho vymedzenia — Je Heisenbergovo učenie o neurčitosti pre-
dohrou ozajstnej náhody? — Náhoda intraatomická privádza
ďalší determinizmus — Determinizmus, úchylný dôsledok ná-

hody — Náhoda psychická, čiže sloboda, je ďalším vyústením klasického determinizmu — Záměna kategórií —

6. Rub znamená lice 54

Závislost následku na príčine či prostá následnosť? — Príčiny nie sú potrebné — Absurdnosť príčin — Bezdôvodné účely — Príčina, ktorá je účelom alebo účel, ktorý je príčinou — Ide o logické prevrátenie či opätne vyrovnanie? —

7. Fotoelektrická psychoanalýza 61

Vnútri či navonok, všetko je poézia — Stroj, svedník duší — Predvídavosť, ktorá pomáha spravodlivosti — Od sviatosti pokánia k psychoanalýze — Poznať seba samých, aby sme mohli lepšie ľuďať —

8. Filozofia stroja 67

Psychológia strojov — Složitost vytvára psychický aspekt ústrojenstva organického i mechanického — Duchovný charakter, vyplývajúci z úhrnej činnosti, ktorú nemožno presnejšie lokalizovať, je predovšetkým všadeprítomný — Kinematografia prezrádza okrem špirituality, ktorá je spoločným znakom všetkých vyšších strojov, aj osobitného génia — Filozofia kinematografu —

9. Kvantita — matka kvality 74

Nedeliteľnosť časo-priestorovej jednoty — Absolútny relativizmus — Kvantita, pôvodca všetkých kvalitatívnych premien — Človek je jedinou jednotkou kvantity vo vesmíre —

10. Relativnosť logiky 80

Neuveriteľná vratkosť času — Opodstatnenie fikcie — Kinematografia vyrába sny — Predsudky proti snu stroja — Realizmus myšlienky introvertovanej a idealizmus myšlienky extravertovanej — Príčinná orientácia časo-priestoru — Mnohosť času vytvára vyššiu determináciu — Nedostatočná determinácia pochádza z nedostatku času — Aj plošná geometria je umiestená v čase — Logika ako funkcia času — No ani čas neexistuje bez priestoru — Protilogika obráteného času —

11. Zákon zákonov 92

Nieto inej pravdy okrem vnútornej — Vesmír s premenlivým časom — Čas, tvorca svetovej plazmy — Všeobecný zákon ovláda všeobecnú substanciu — Tajomstvo jednoduchosti —

12. Irrealizmus 98

Filmová schéma vesmíra — Pohyb, podmienka všetkej skutočnosti — Pluralizmus skutočnosti — Skutočnosť presahuje a prevyšuje substanciu — Substancia neobsahuje realitu — Metafyzika realizmu — Substancia, umelý výtvar myšlienky — Ba aj súcno je iba vlastnosťou — Neludské prvky vo filozofii robota — Filozofia je jav miestny — Nedostatok a potreba bolesti — Návrat k poézii pytagorejskej a platónskej.

Poznámky k slovenskému prekladu 113